

Anti-pestbeleid

Vastgesteld in SLO: 13 juni 2022
Instemming deelraad: 1 juli 2022

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Preventieve aanpak	3
2.1.	Mentor	3
2.2.	Pedagogische conciërges	3
2.3.	Anti-pestcoördinator	4
2.4.	Monitoring sociale veiligheid	4
3.	Wat is pesten?	4
3.1.	Rollen bij pesten	4
3.2.	Soorten pestgedrag.....	5
3.3.	Digitaal pesten	5
4.	Het aanpakken van pesten	6
4.1.	Signaleren	7
4.2.	Bij een melding van pesten.....	7
4.3.	Stappenplan bij pesten	7
4.4.	Sancties	8
	Bijlage 1 Preventiekalender.....	9

1. Inleiding

Als school vinden wij het erg belangrijk dat iedereen in ons gebouw zich veilig voelt, dat iedereen gezien en gekend wordt. Pesten is één van de dingen die er voor zorgt dat iemand zich niet veilig voelt. Als een leerling of collega zich niet veilig voelt dan heeft dat een groot effect op samenwerking en leer- en werkhouding. Om pesten op onze school tegen te gaan en te voorkomen en hoe we handelen als er wel gepest wordt, is dit anti-pestbeleid opgesteld. Hierin geven we als school aan hoe we preventief handelen, hoe we handelen bij pesten en welke betrokkenen er zijn bij het pesten.

2. Preventieve aanpak

Op Johannes Bosco besteden we veel aandacht een positief schoolklimaat. Zo hebben we gescheiden pauzes voor de verschillende leerwegen ingedeeld en is er veel aandacht voor het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat. Deze aandacht is er in leerjaar 1 tot en met leerjaar 4. Daarbij hanteren we een *preventiekalender*. Deze kalender geeft alle activiteiten weer die gedurende het schooljaar plaatsvinden voor bewustwording rondom pesten en wat het effect van pesten is op leerlingen. Een voorbeeld van een activiteit is een interactieve theatervoorstelling met daaropvolgend een lesprogramma over pesten in leerjaar 1. De *preventiekalender* is als bijlage bijgevoegd. Ieder jaar wordt bekeken of de aangeboden projecten passend zijn.

2.1. Mentor

De mentor speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar hoe verwacht wordt dat de leerlingen met elkaar omgaan. Dit wordt gedaan aan de hand van positief gestelde vragen. Vragen zoals:

- 'Hoe behandel je je klasgenoten?'
- 'Hoe wil je zelf behandeld worden?'
- 'Hoe gedraag je je in de klas en daarbuiten?'

De leerlingen formuleren zelf hoe ze positief met elkaar omgaan. Het is hierbij belangrijk te benoemen dat het melden van pesten niet als klikken of 'snitchen'¹ wordt gezien, maar als hulp bieden wordt beschouwd. De regels die de leerlingen opstellen worden samengevoegd in een *anti-pest contract* en wordt ondertekend door de leerlingen. Dit contract is aan te passen aan de regels die de leerlingen formuleren.

Tijdens de eerste periode staat in de mentorlessen kennismaken centraal en wordt het *anti-pest contract* opgesteld. Het *anti-pest contract* wordt opgesteld aan de hand van de regels die de leerling zelf bedenken en er wordt een documentaire laten zien over pesten. Daarbij hoort dat de leerlingen weten wat de consequenties zijn als er niet aan de regels wordt gehouden. Door dit gesprek aan te gaan, komt naar voren wat het verschil is tussen pesten en plagen. Het is belangrijk dat de mentor in de mentorlessen veel aandacht besteedt aan een veilig klassenklimaat.

2.2. Pedagogische conciërges

Voor leerlingen is de conciërge een belangrijk persoon. Zij zorgen voor het ordelijk laten verlopen van allerlei activiteiten in de school, waaronder de pauzes. De meeste conciërges zijn getraind in pedagogische vaardigheden en worden daarom *pedagogische conciërges* genoemd. Zij kunnen handelen in diverse situaties en signaleren mogelijk pestgedrag waarbij de mentor wordt geïnformeerd.

¹ [slang] snitchen = verraden

2.3. Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator zet geen acties uit op individuele casussen, maar is er om tips en handelingsadvies te vragen. De anti-pest coördinator gaat over het beleid rondom pesten en zet dit neer. Daarnaast zorgt de anti-pest coördinator voor, waar nodig, cursussen en of trainingen voor expertise op het gebied van pesten. Deze trainingen en of cursussen worden bepaald aan de hand van de behoeften van de docenten en mentoren. De anti-pest coördinator checkt regelmatig, iedere periode, waar de behoefte ligt en speelt hierop in. Bij escalerende casussen kan de anti-pest coördinator, op verzoek van de mentor, teamleider, leerling of ouder, aansluiten bij een gesprek.

Wanneer er een nieuwe mentor start, plant de anti-pest coördinator een gesprek in om met de mentor dit anti-pest protocol door te nemen.

2.4. Monitoring sociale veiligheid

Elk jaar wordt met tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen en ouders de ervaren fysieke- en sociale veiligheid gemonitord. Zo houden we, naast de gesprekken in de klas en met de mentor, in de gaten hoe veilig leerlingen zich op school voelen, of er gepest wordt, gediscrimineerd of lichamelijk wordt pijn gedaan. We passen ons beleid en activiteiten hierop aan.

Ook wordt het pesten gemonitord in de gezondheidsmonitor van de GGD. Deze *Gezondheidscheck* wordt jaarlijks onder tweede- en vierdejaars leerlingen uitgezet en is bedoeld om leerlingen inzicht te geven in hun eigen gezondheid en te adviseren over wat zij zelf kunnen doen om gezond te leven en eventuele problemen op te lossen. Advisering aan de leerling vindt zowel digitaal (bv. via www.jouwggd.nl) als in een persoonlijk gesprek met de jeugdverpleegkundige plaats.

3. Wat is pesten?

Er is een verschil tussen pesten en plagen. Dit is soms moeilijk te herkennen. Wat voor de ene leerling nog plagen is, is voor de ander pesten. We spreken van pesten als iemand iets doet bij een ander, mogelijk herhaaldelijk en dat de gepeste persoon dit niet leuk en of prettig vindt. Hierbij kan het zijn dat de leerling regelmatig en systematisch bedreigd en/of geïntimideerd wordt. Dit kan verbaal, fysiek of via sociale media plaatsvinden. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend.

3.1. Rollen bij pesten

Bij pesten zijn de volgende rollen te onderscheiden:

1. **Gepeste:** leerling die gepest wordt
2. **Pester:** leerling die andere leerling pest
3. **Meeloper(s):** leerling(en) die uit angst of berekening meedoen/ meelopen met de pester
4. **Stille groep:** de meeste leerlingen zijn niet direct en actief betrokken bij pesten. Sommigen behouden enige afstand. Zij zijn een zwijgende groep die de gepeste leerling niet steunt en de pester niet probeert te stoppen. De pester kan hierdoor vrijelijk zijn gang gaan. Er is extra aandacht voor deze groep leerlingen nodig om de pester te isoleren.
5. **Andere leerlingen:** het komt ook voor dat een leerling, of een klein groepje leerlingen, het opneemt voor de gepeste leerling.

3.2. Soorten pestgedrag

In onderstaande opsomming staan voorbeelden die als pesten worden beschouwd:

- Met woorden:
 - vernederen, belachelijk maken;
 - schelden, dreigen;
 - met bijnamen aanspreken.

- Lichamelijk:
 - trekken aan kleding, duwen en sjoeren;
 - schoppen, bijten, bespugen en slaan;
 - krabben en aan haren trekken;
 - wapens gebruiken.

- Achtervolgen:
 - opjagen en achterna lopen;
 - in de val laten lopen, klem zetten of rijden;
 - opsluiten.

- Uitsluiting:
 - doodzwijgen en negeren;
 - uitsluiten van feestjes;
 - niet meedoen bij groepsopdrachten.

- Stelen en vernielen:
 - afpakken en/of stukmaken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen;
 - banden lek prikken, fiets beschadigen;
 -

- Afpersing:
 - dwingen om geld of spullen af te geven;
 - het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen;
 - via social media onder druk zetten.

Vanwege de toenemende mate van gebruik van social media en de specifieke aanpak hiervan, wordt in paragraaf 4.3 digitaal pesten toegelicht.

3.3. Digitaal pesten

Wij worden in de samenleving steeds meer geconfronteerd met het feit dat leerlingen bijna 24 uur per dag online zijn. Via sociale media gebeurt van alles. Voorbeelden hiervan zijn: het doorsturen van foto's en of filmpjes, dreigberichten via een platform van sociale media, whatsappgroepen tegen een leerling aanmaken en daarin slecht praten etc.

Het verspreiden van deze berichten en of beeldmateriaal kan leiden tot allerlei vormen van digitaal pesten. De verspreiding van digitaal beeldmateriaal of berichten heeft impact op de veiligheidsbeleving en het welbevinden van de leerlingen op school. Een sociale omgeving is een voorwaarde om goed te kunnen leren.

Omdat de leerlingen zoveel online zijn, hebben wij de hulp nodig van ouders, leerlingen en instanties. Online veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid. De keuze om sociale media te gebruiken ligt volledig bij de leerling. Het is belangrijk te beseffen wanneer de leerling de keuze maakt geen gebruik te maken van sociale media, de kans op verminderen/ stoppen van het pesten groot is.

Hieronder volgen een aantal voorbeeld van digitaal pesten.

- **Beeldpesten:**
Bij beeldpesten worden er foto's of filmpjes tegen iemands zin doorgestuurd of online gezet op een sociale media platform. Het kan zijn dat de beelden zijn bewerkt. Vervolgens kunnen deze beelden viraal verspreid worden. Dit betekent dat ze via- via worden doorgestuurd via welk platform dan ook. Het gaat om beelden die om de een of andere manier kwetsend of beschamend zijn.
- **Sexting:**
Sexting is het verspreiden of delen van seksueel getinte foto's of berichten via mobiele telefoons of andere mobiele media. Sexting is normaal experimenteergedrag dat past bij de leeftijd. Maar als er beelden verzonden worden is dat strafbaar, omdat het wettelijk gezien om kinderporno gaat.

Sinds 2013 is er een leidraad van het Landelijk Expertisecentrum Kinderporno (een samenwerkingsverband van de politie en het Openbaar Ministerie) waarin geadviseerd wordt om Sexting niet strafrechtelijk te vervolgen als er niets bijzonder aan de hand is.

Er is wel iets bijzonders aan de hand: als de beelden onder dwang tot stand zijn gekomen, als de beelden zonder medeweten van de afgebeelde minderjarige tot stand zijn gekomen, als ze achteraf gebruikt worden om te pesten, als ze openbaar verspreid zijn. Vanuit school wordt hierin het advies gegeven om aangifte te doen bij de politie. Het Johannes Bosco heeft geen invloed op rondgestuurde afbeeldingen of (nep) accounts en kunnen deze niet verwijderen.

- **Dreigberichten:**
Dreigberichten en haatberichten zijn berichten op sociale media waarin iemand een bedreiging of andere negatieve taal uit.

Beleid digitaal pesten

Het beleid rondom digitaal pesten op het Johannes Bosco is, wanneer leerlingen zich onveilig voelen door wat er op social media gezet wordt, we de leerling serieus nemen en kijken welke aanpak we in kunnen zetten. Op het moment dat een leerling bedreigd wordt via social media of er gaan nep accounts in het rond is het advies aangifte te doen bij de politie. Johannes Bosco kan hieraan meewerken door ook een melding te maken bij de agent die gekoppeld is aan onze school. Wanneer er een signaal binnenkomt van een groepsapp waarin teksten en/of beelden worden gedeeld die grensoverschrijdend zijn, wordt er door de schoolleiding contact met thuis opgenomen en gevraagd of ouders het gesprek aan willen gaan met hun kind over de groepsapp en de teksten/beelden die gedeeld worden. Bij social media pesten binnen school hanteren we de aanpak die in dit beleid beschreven staat.

4. Het aanpakken van pesten

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben samen met de ouders en de leerling zelf, een taak het pesten tegen te gaan. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van medewerkers in de school. Zij moeten weten dat het belangrijk is dat zij signalen van pesten bij ons onder de aandacht kunnen brengen en dat deze signalen serieus worden genomen. Het is belangrijk dat iedereen in de school zich beseft dat pesten onacceptabel is.

4.1. Signaleren

Alle medewerkers van Johannes Bosco hebben een rol in het tegengaan van pesten. Als er pestgedrag gesignaleerd wordt door een medewerker, wordt er van hen verwacht dat zij adequaat reageren en melding doen bij de mentor(en). Dit betekent melding bij de mentor van de gepeste leerling en de mentor van de pestende leerling.

4.2. Bij een melding van pesten

Een leerling of de ouder van een leerling kan ook zelf melding maken van pesten. De mentor is hiervoor het aanspreekpunt. De leerling en/of de ouder geeft bij de mentor aan dat er sprake is van pesten. De mentor gaat hierover het gesprek aan met leerling en/of ouder.

Wanneer de leerling en/of ouder geen melding wilt doen bij de mentor of bezwaar hebben tegen de gekozen aanpak/afhandeling kan de leerling en/of ouder zich wenden tot één van de contactpersonen van de school. Naast de contactpersonen heeft de school ook een externe vertrouwenspersoon. De contactgegevens staan vermeld op de [website](#).

4.3. Stappenplan bij pesten

Wanneer een leerling melding doet van pesten bij een medewerker van de school of een medewerker signaleert pesten, wordt als volgt gehandeld:

- De medewerker schat in of er direct gehandeld moet worden of dat het op een later moment opgepakt/besproken kan worden;

Direct handelen nodig (binnen 1 dag)

- Indien de mentor niet beschikbaar is, draagt de medewerker het over aan de teamleider of plaatsvervangend schoolleider.
- De teamleider heeft een gesprek met de leerling en gaat na wat de situatie is (herhaaldelijk/soort pesten/wie zijn betrokken/wat is de wens van de leerling/etc.);

Op een later moment kan gehandeld worden (binnen dezelfde week)

(omdat de mentor betrokken moet zijn):

- Kan het op een later moment opgepakt worden en de medewerker is niet de mentor, dan wordt de casus overgedragen aan de mentor;
- De mentor heeft een gesprek met de leerling en gaat na wat de situatie is (herhaaldelijk/soort pesten/wie zijn betrokken/wat is de wens van de leerling/etc.);

Afspraken (binnen 5 schooldagen)

- De mentor voert een gesprek met de gepeste en pester of apart;
- Er worden afspraken gemaakt, hoe met elkaar om te gaan;
- Er wordt per casus bekeken of de ouders op de hoogte gesteld moeten worden;
- Betreft het een situatie die de klas in zijn geheel aangaat, dan praat de mentor met de klas/groep. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheden ieder groepslid heeft.

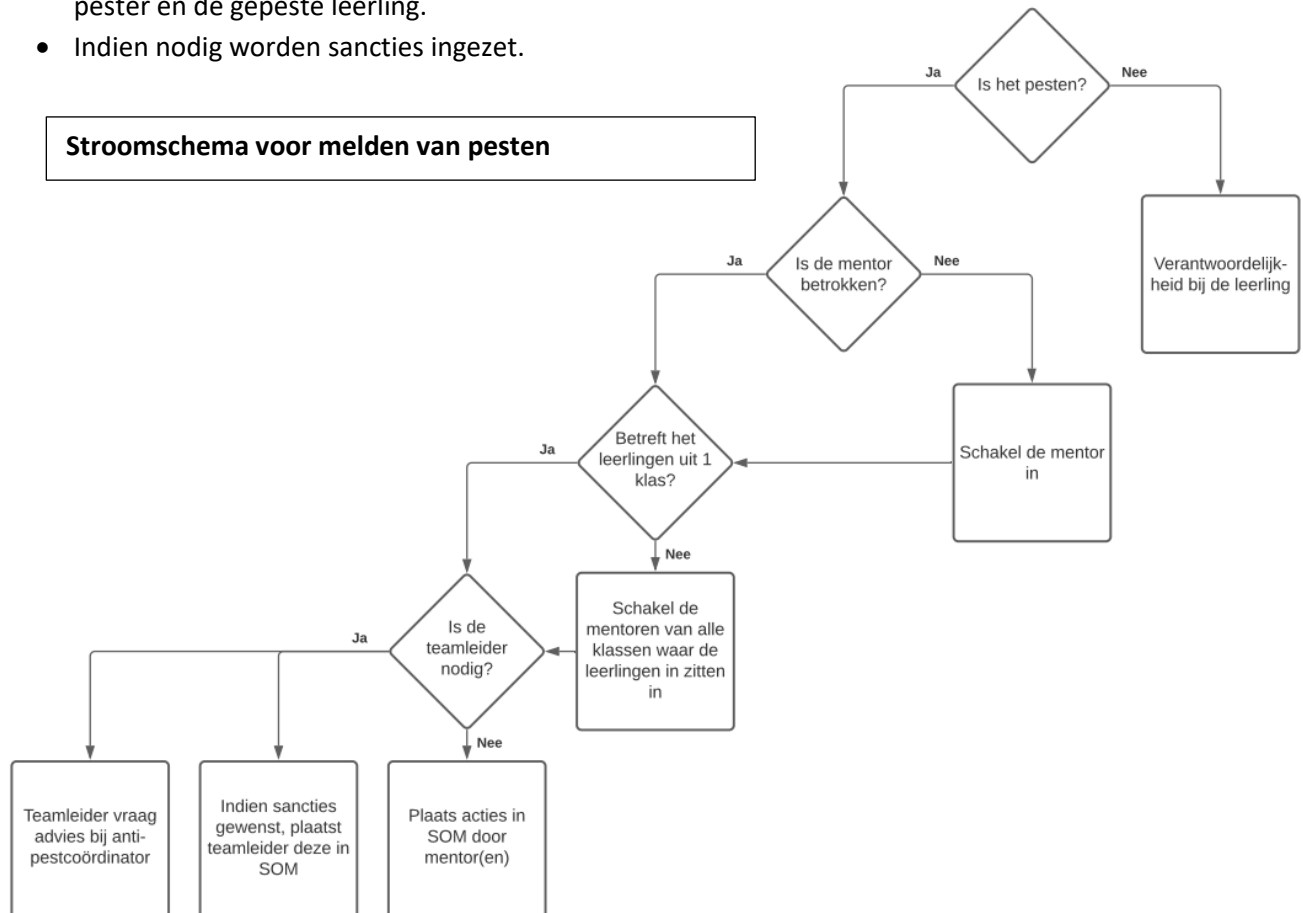
Nazorg en Rapportage (binnen 10 schooldagen)

- De mentor schrijft een verslag in het leerlingvolgsysteem (SOM);
- Is de teamleider betrokken, dan vult de teamleider, naast het verslag van de mentor, de incidentenregistratie in (SOM).
- Betreft het meerdere leerlingen uit verschillende klassen, dan worden de betreffende mentoren geïnformeerd.

Wanneer het pesten aanhoudt

- Mentor schakelt de teamleider in;
- Teamleider en mentor voeren gesprek met de pester en gepeste leerling;
- Ouders worden geïnformeerd;
- Er worden (opnieuw) afspraken gemaakt en mogelijke interventies besproken;
- Mentor en teamleider houden in de gaten of het pesten stopt;
- Zo niet, dan worden ouders op school uitgenodigd. Tijdens dit gesprek kan er advies gevraagd worden aan de anti-pestcoördinator over welke trainingen en of andere interventies zijn voor de pester en de gepeste leerling.
- Indien nodig worden sancties ingezet.

Stroomschema voor melden van pesten

4.4. Sancties

Het inzetten van sancties kan in sommige situaties nodig zijn en wordt per situatie bekeken. In artikel 32 van het leerlingen statuut staan de mogelijke strafmaatregelen. Enkele voorbeelden met betrekking tot pesten zijn:

- de pester mag een of meerdere pauzes niet in de aula pauzeren;
- nablijven;
- de pester krijgt een opdracht over zijn/haar rol in de situatie en schrijft hiervoor een brief, leest hierover een boek of kijkt een film over pesten en maakt hiervan een verslag.

Bij voortzetting pestgedrag:

- schorsing
- 40-urige schoolweek
- overplaatsing naar een andere klas

- begeleidingsbrief inzetten. Dit is een brief met doelen die de leerling heeft per les, de docent vult per lesuur in hoe het gegaan is met de doelen. Dit geeft inzicht in hoe de leerling zich gedraagt tijdens de lessen.

Bijlage 1 Preventiekalender

Voor schooljaar 2022-2023 staan de volgende activiteiten gepland:

Leerjaar 1

In de eerste klassen wordt tijdens de nationale pestweek aandacht besteed aan het onderwerp pesten. Dat is in de week van 26 t/m 30 september. Tijdens deze week een voorstelling over 'klappen voor Bart'. Dit jaar is het thema: 'Grapje! Moet toch kunnen?'. Daarbij wordt er in de mentorlessen aandacht besteed aan dit thema aan de hand van hiervoor specifiek opgesteld lesmateriaal.

Leerjaar 2

In leerjaar 2 wordt er aandacht besteed aan het thema alcohol en drugs. Een medewerker van JB gaat de klassen rond met zijn persoonlijke verhaal. Daarbij is er een voorstelling: 'Hotspot' deze is van de theatergroep Playback. In de week dat dit gegeven wordt is er ook voor ouders een informatieavond rondom dit thema.

Leerjaar 3

In leerjaar 3 wordt het thema Loverboys besproken. Er komt een ervaringsdeskundige op school om in gesprek te gaan met de klassen. Na haar verhaal begeleidt zij een opdracht voor de leerlingen.

Deze preventiekalender is een eerste aanzet en wordt in 2022-2023 verder uitgewerkt. Hierin worden activiteiten rondom weerbaarheid van leerlingen ook opgenomen.